

نصرت... تاجیک معتقد است آمریکا با معطل کردن ایران بیشترین بهره را از برجام می برد

نباید خود را معطل امروز و فردای ترامپ کنیم

حالی حاضر بهترین اقدام برای ما این است که مدل توسعه، رفاه مردم و مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی خود را به ترامپ و برجام وابسته نکنیم. درست است که در دنیایی زندگی می کنیم که وابسته به خیلی چیزها هستیم. متأسفانه اقتصاد تک محصولی داریم، باید نفت بفروشیم و پول آن را داخل مملکت بیآوریم و در توسعه و سازندگی استفاده کنیم، ولی نباید خود را معطل امروز و فردای ترامپ کنیم. ترامپ و آمریکا با معطل کردن ما بهترین بهره برداری را می کنند. «تاجیک در ادامه گفت وگویش با «فرهیختگان» تأکید کرد: «علاوه بر اینکه نباید اقتصاد و توسعه خود را به آمریکا و تصمیمات ترامپ گره بزنیم، باید دنبال این باشیم که برجام برای ما سود داشته باشد، چه ترامپ در آن باشد و چه نباشد. اگر برجام برای ما سود نداشته باشد، حتی اگر ترامپ در آن هم باشد، باید فکر دیگری کنیم.»

فرض بیرون رفتن ترامپ باید از طریق سازوکارهای خاص خود که در برجام تعریف شده، دنبال حل مسائل برویم. نه اینکه قدم‌هایی را برداریم که به نوعی سایر کشورهای دی نفوذ و کسانی را که در برجام نقش داشتند و دارند پشت ترامپ قرار دهیم. در درجه اول باید سازوکار و مکانیسمی که در برجام تعریف شده و با کمیت‌های که وجود دارد و کشورهای ذی‌مدخل لابی کرده و کار را دنبال کنیم. اگر این سازوکار نتیجه نداد، بهترین کار این است که ببینیم چه حالتی برای ما حداکثر سود را دارد. اگر خروج از برجام برای ما سود بیشتری داشت، باید از آن خارج شویم و سیاست‌های اقتصاد و سیاسی را بر همان اساس تعریف کنیم. اگر دیدیم ماندن در برجام حتی بدون آمریکا برای ما سود دارد، در برجام بمانیم.

نصرت... تاجیک همچنین تصریح کرد: «من معتقدم تصمیمات آمریکا نباید محور تصمیمات ما باشد. قسمت اعظم آشننگی اقتصاد ما به مسائل مدیریتی و داخل کشور بازمی‌گردد و امیدوارم با اتکا به توان داخلی وابسته به برجام و ترامپ نباشیم.»

شمارش معکوس برای رسیدن به ۲۲ اردیبهشت ماه و تعیین تکلیف سرنوشت برجام آغاز شده است. در این میان مقامات آمریکایی و متعهدان اروپایی شان از طرفی احتمال خروج ترامپ از برجام را به رخ می‌کشند و از طرف دیگر از برجام‌های تکمیلی سخن می‌گویند. نتایج نیز چندی پیش در ادامه نمایش هایش درخصوص ایران، این بار با نشان دادن انبوهی سی‌دی، سعی کرد جاده صاف کن مطالبات طرف‌های غربی اش باشد.

در همین راستا نصرت... تاجیک، کارشناس مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با «فرهیختگان» معتقد است ترامپ با همین وضعیتی که در حال حاضر ایران را نگه داشته است، بیشتر سود می‌کند تا اینکه بخواهد از برجام خارج شود و تبعات منطقه‌ای و بین‌المللی آن را تحمل کند. این کارشناس مسائل بین‌الملل در ادامه تصریح کرد: «بحث‌هایی که حول محور مسائل موشکی و فعالیت‌های منطقه‌ای ایران مطرح می‌شود، به علاوه حملات به سوریه و پایگاه‌هایی که چند تن از نیروهای ایرانی در آن حضور داشتند، پس‌لرزه و تبعات دوران پس‌اداعش است و در قالب پروژه ایران‌هراسی ۲ می‌توان تحلیل کرد. به عبارت دیگر این گونه مسائل در راستای منزوی کردن ایران دست به دست هم می‌دهند تا مرحله دوم ایران‌هراسی آغاز شود و در ادامه زمینه مذاکرات بعدی راحت‌تر فراهم شود و امتیاز بیشتری از ایران گرفته شود، همان‌طور که در برجام شاهد ایران‌هراسی شدید بودیم.»

استاد سابق دانشگاه دوره‌ام انگلیس با بیان اینکه شاید در واقعیت اینچنین باشد که ما در برجام خیلی کوتاه آمده‌ایم و نمی‌گوییم چنین نیست، افزود: «ما راه برجام را رفتیم، چرا که می‌خواستیم فضای تنفسی برای سیاست خارجی فراهم کنیم و خود را از ایران‌هراسی و منزوی شدن نجات دهیم و بتوانیم گفتمان صحیحی را با منطقه و جهان داشته باشیم. در

گفت و گو

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس نهم در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

خروجی همه چانه‌زنی‌های ترامپ تشدید فشارها بر ایران است

نوذر شفیعی، نماینده سابق و عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نهم با اشاره به آخرین تحولات مرتبط با برجام گفت: «تأیید از اظهارات ترامپ سه سناریو برای خروج آمریکا از برجام قابل تصور بود؛ نخست آنکه برجام را به‌طور کلی بدبیند و برای همیشه از آن خارج شود. دوم اینکه عدم خروج آمریکا از توافق هسته‌ای را به انجام اصلاحاتی در خود برجام و منضم کردن ضمانتی به آن مشروط کند و سومین گزینه نیز این است که از برجام خارج شود، ولی برای مدت زمانی محدود و در عین حال مشروط!»

وی در توضیح سناریوی سوم افزود: «احتمال دارد آمریکا برای یک بازه زمانی کوتاه از برجام خارج شود و بعد از آن اگر اصلاحاتی در برجام ایجاد شد یا در صورت عدم موشکی یا نفوذ ایران در منطقه و مسائلی از این قبیل اتفاقات محدودکننده‌ای در مورد ایران حادث شد، آن زمان دوباره به برجام برگردد و در غیر این صورت خروج را ادامه دهد.» این کارشناس مسائل سیاسی خاطرنشان

کرد: «سیاست ترامپ بر این است که خروجی همه این چانه‌زنی‌ها و فشارها ایجاد فشار مضاعف بر ایران برای ورود به مذاکره بر سر برنامه موشکی و امضای برجامی دیگر در این باره و مواردی چون برنامه منطقه‌ای ایران و مسائل حقوق بشری است.» شفیعی با اشاره به ایده برجام بدون آمریکا و پایبندی ایران به توافق هسته‌ای در صورت همراهی اروپا تصریح کرد: «اولا برجام یک مجموعه به هم پیوسته است که صدر و زیرش به هم مرتبط بوده و دستکاری در آن کاری بسیار دشوار است، ثانیاً در برجام در موارد متعددی صراحتاً و تلویحاً اشاره شده که هر کسی از برجام خارج شد، این حق برای دیگران هم وجود دارد که خارج شوند، لذا اگر کسی آن را اجرائی نکند، این حق برای دیگران هم

وجود دارد که اجرائی نکنند.»

وی در ادامه یادآور شد: «ما قوانین دیگری را نیز در مجلس از صوابت گذرانیدیم که در آنجا هم به صراحت روی این موضوع تأکید شده است.» به گفته این نماینده سابق مجلس، باید اذعان داشت که به واسطه تهدیدات گاه و بیگاه ترامپ برجام اصلاً جنبه اجرایی پیدا نکرد، چرا که با شکیک‌های

مداوم در اجرای برجام به‌طور طبیعی بسیاری از شرکت‌ها به واسطه پیوستگی‌های اقتصادی بین آمریکا و اروپا، تن به ریسک تجارت با ایران ندادند. شفیعی تأکید کرد: «از هر زمانی که آمریکا به‌طور واقعی و علنی از برجام خارج شود، بدون تردید ایران نیز باید مقابله به‌مثل کند، چرا که خروج ایران نشانه قدرت آن خواهد بود.»

این کارشناس مسائل بین‌الملل افزود: «هرچند اگر برجام اجرا شود، منافع‌ی نیز نصیب ما می‌شود، ولی این طور نیست که اگر برپنده برجام بسته شد، کل کشور رو به نیستی و نابودی برود و ایران بازنده باشد و طرف‌های مقابل برنده باشند.» وی افزود: «باید بدانیم آمریکا در عرصه بین‌الملل تعیین‌کننده بوده و اروپا صرفاً

این کارشناس مسائل بین‌الملل در ادامه با اشاره به نمایش اخیر نتایج‌ها گفت: «ادعاهای اخیر نتایج‌ها سیاه‌بازی‌ای که انجام داد، این بار باز هم با نگاه طنز دیده شد و حتی از سوی غربی‌ها هم جدی تلقی نشد. من فکر می‌کنم اگر این ادعاها پایه و اساسی داشت، ترامپ اجازه نمی‌داد آن را نتایج‌ها خرج کند و خود این مطالب را عنوان می‌کرد.»

استاد سابق دانشگاه دوره‌ام انگلیس اشاره داشت که به فرض صحت ادعا هم این اطلاعات قدیمی است. کم‌اینکه غربی‌ها مخصوصاً اتحادیه اروپا هم اشاره کردند. این اظهارات دو جنبه داشت؛ یک جنبه قابل توجه این است که اینکه ادعاها به قبل از برجام مربوط می‌شود، یعنی اطلاعات قدیمی که مربوط به قبل از ۲۰۱۵ و قبل از انعقاد برجام بوده است. به عبارت دیگر حتی به فرض صحت همه ادعاهای نتایج‌ها، این اسناد و اظهارات هیچ ربطی به برجام ندارد. بعضی از مقامات سابق از انجمن بین‌المللی انرژی اتمی گفته‌اند قبلاً این اسناد را دیده‌اند.

وی افزود: «جنبه قابل توجه دیگر این است که به فرض صحت ادعاها اطلاعات چگونه به دست آمده است؟ یعنی اگر این طور که نتایج‌ها بیان می‌کند به صورت جاسوسی از داخل ایران به دست آمده است؟ اما پیش از این هم گفته می‌شد که رژیم صهیونیستی سایت سازمان بین‌المللی انرژی اتمی را هک کرده و ممکن است از آن طریق این اطلاعات به دست آمده باشد. به عبارت دیگر، اطلاعاتی از طریق نامشروع کسب شده است. در این صورت هم رژیم صهیونیستی و نتایج‌ها در مظان اتهام هستند و به عقیده من جای یک کار حقوقی دارد که بررسی شود اگر این مطالب از طریق هک سایت این سازمان به دست آمده است، چه راهی را می‌توانیم از منظر حقوقی دنبال کنیم.»

تاجیک در نهایت تأکید کرد: «بعید می‌دانم اظهارات نتایج‌ها در روال برجام تأثیری داشته باشد و اساس تصمیم‌گیری قرار گیرد. البته اگر چه روی برجام به صورت مستقیم اثر ندارد.»

اصل مطلب

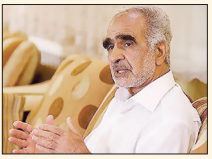
«نابودی برجام به نفع آمریکا نخواهد بود»

علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی در استانه اعلام نظر دونالد ترامپ رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا پیرامون توافق هسته‌ای تأکید کرد: «اگر آمریکا مقابله با ایران را کلید بزند، متفعل نخواهیم بود.» وی در تحلیل اقدام احتمالی ترامپ در رابطه با توافق هسته‌ای تأکید کرد: «به نظر می‌رسد ترامپ و دولت آمریکا در رابطه با برجام سه راهبرد موازی را دنبال می‌کنند. راهبرد حداقلی، فرسایش منافع و بی‌خاصیت کردن برجام برای ایران است. راهبرد دوم گرفتن امتیازات بیشتر از جمهوری اسلامی ایران از مسیر برجام و راهبرد سوم، تخریب برجام است.»

عضو هیات نظارت بر برجام با بیان اینکه اشتباه بزرگ‌تر اروپایی‌ها همراهی نسبی با راهبرد دوم ترامپ است، خاطرنشان کرد: «این احتمال وجود دارد که ترامپ، دل به این همراهی ببندد و در تعلق اعلام نظرش، ظاهراً از راهبرد سوم فاصله بگیرد. این راهبرد قطعاً شکست خواهد خورد و شکست بزرگ‌تر در این مسیر برای اروپایی‌ها خواهد بود. اگر برجام با هجمه آمریکا نابود شود، قطعاً به نفع آنها نخواهد بود.»

دولت باید روی تیم اقتصادی خود تجدینظر کند

محمد سلامتی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه متأسفانه دولت این نگاه را نداشت و همه تخم‌مرغ‌هایش را در سبد برجام گذاشت کار نادرستی بود، گفت: «دولت باید

روی مشاوران و تیم اقتصادی خود تجدینظر کند و تحرکی در آنها به وجود بیاورد، وگرنه امور با مشکلات بیشتری مواجه خواهد شد. تیم اقتصادی که امروز در دولت حضور دارد، نگاه ضعیفی به پتانسیل‌های داخل کشور دارد.» وی تصریح کرد: «کار با شعار، آیین‌نامه و دستورالعمل به نتیجه نمی‌رسد. دولت باید کمربند‌های خود را ببندد و با مدیریت قوی و پیگیری مستمر در پی درهم شکستن بوروکراسی موجود و حل مشکلات باشد. آقای رئیس‌جمهور بی‌جهت حاشیه‌سازی می‌کند. رفتار دوم برای چیست؟ اصل‌یاری به رفتار دوم نیست.» فعال سیاسی اصلاح‌طلب خاطرنشان کرد: «طرح مسائل ایدئولوژیکی از سوی رئیس‌جمهور اصلاً موضوعیت ندارد. اینها حاشیه‌سازی‌های بی‌موردی است که وقتی مسئولی به آن دست می‌زند، گریبانگیر خودش هم می‌شود.»

یادداشت

از ماجرای ارز و تلگرام تا تصمیم‌گیری‌های ناقص سیاسی

سید مهدی سیدی

روزنامه‌نگار

شانزدهم دی‌ماه ۱۳۹۶، یک اتفاق وحشتناک رخ می‌دهد؛ نفکشتن ایرانی سانچجی با یک کشتی فله‌برگ کنگی برخورد کرده و ۳۰ نفر از هموطنان ما جان خود را از دست می‌دهند. پس از چندماه بررسی، بالاخره کشتی کریستال، به‌عنوان مقصر حادثه اعلام می‌شود. گفته می‌شود اشتباه محاسباتی افسران کریستال و تغییر مسیر کشتی باعث این برخورد بوده است. ظاهراً افسران دیده‌بان‌های کشتی هنگ کنگی، تا زمان وقوع تصادف متوجه نفکشتن سانچجی در مسیر خود نشده‌اند.

این ماجرا نشان می‌دهد وقتی نیروها در وظیفه خود کم‌دقتی کرده یا کاری به درستی انجام نشود، حتماً حادثه هولناکی رخ می‌دهد که قابلیت جبران نخواهد داشت؛ خسارت انسانی غیرقابل جبران، ۵۰ میلیون دلار هزینه بدنه نفکشتن، ۶۰ میلیون دلار قیمت محموله، نمره منفی بیمه به‌امتن بدنه نفکشتن، آسیا، بحران محیط‌زیستی وسیع در منطقه. البته در این مورد خاص، ریشه حادثه به‌خارجی‌ها برمی‌گردد. اما گاه و بیگاه در اخبار، شاهد قصور و تقصیرهای داخلی هستیم: ۱- شورای نگهبان در جلسه اسفند ۱۳۹۶، لایحه الحاق دولت به کانون‌سویین سازمان‌یافته فراملی (معروف به لایحه پارلمو) را رد کرده و به مجلس بازمی‌گرداند. این شورش‌نیت به ترجمه غلط لایحه ایراد گرفته است. البته دولت ادعا می‌کند ترجمه غلط لایحه پارلمو به دلیل «غلط تایپی» بوده است، اما عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان می‌گوید: «آنچه در لایحه پارلمو مشاهده کردیم، فراتر از یک غلط تایپی بوده و اگر ایراد این لایحه صرفاً ترجمه غلط یک واژه بود، آن را به صورت تذکر به مجلس شورای اسلامی اعلام می‌کردیم، اما این گونه نبوده است.»

۲- پس از مدت‌ها کش و قوس درباره فیلتر شدن یا نشدن تلگرام، بالاخره ۱۰ اردیبهشت‌ماه، قاضی مربوطه حکم فیلترینگ را امضا می‌کند. پیش‌تر از آن نهاد‌های دولتی از تلگرام خارج می‌شوند. مردم برای رفع و رجوع حوائج خود دچار سرگردانی و تردید می‌شوند. صاحبان پیام‌رسان‌های داخلی، دهان به اعتراض می‌گشایند که هیچ‌کس از ما حمایت نکرده و دست‌های رموز علیه ما جوسازی تبلیغی می‌کنند. بازار فیلترشکن‌ها داغ می‌شود. دولت دستورالعمل خروج از تلگرام را ابلاغ کرده، اما هم‌زمان رُست مخالفت با فیلترینگ را به خود می‌گیرد. رئیس‌جمهور در پست انتقادی خود می‌گوید فیلتر تلگرام مورد تأیید دولت نیست، اما درخصوص موضع نماینده دولت در شورای عالی فضای مجازی، اخبار تأیید‌نشده‌ای وجود دارد. باز هم نقض در تصمیم‌گیری، عدم‌دقت و صراحت در نهایی‌سازی تصمیمات مسئولان، مردم را به حاشیه‌ناامن زندگی می‌کشاند.

۳- شنبه ۱۵ اردیبهشت ۹۷، روز نخست اجرایی‌سازی طرح ترافیک در تهران است که باز ضعیف در تصمیم‌گیری‌ها، مردم را به تردید می‌کشاند. عدم تصمیم‌گیری به‌موقع و کش‌دار شدن تصمیم‌گیری‌ها و تأخیر در برنامه‌ریزی‌ها، برای شهروندان التهاب می‌آفریند. فراتر از آن، حتی نهاد‌های متصدی و متکفل امر نیز دچار بی‌برنامگی و عدم تسلط می‌شوند.

۴- نمونه‌دیگر این تداخل‌هاوبی‌همتی‌ها در حوزه اقتصاد رخ می‌دهد. ماجرای بازار ارز و کنترل نوسانات دلار از این زمره است. حتماً بخشی از رخدادهای اخیر بازار ارز ریشه در اختلال تصمیم‌گیری و خطا در برنامه‌ریزی متصدیان دارد. برخی مدیران و کارمندان بانک‌ها در روزهای اخیر نسبت به تبعات پنهان بحشنامه‌های ارزی بانک مرکزی ابراز نگرانی کرده‌اند.

در نظام مدیریتی باید تصمیمات به‌موقع و با استحضار اخذ شده و با قدرت به اجرا دربیاید، وگرنه بحران‌های وسیعی برای می‌گذارد. شاید در تصادف کشتی سانچجی، بنوان درصد زیادی از خسارت‌ها را شناسایی کرد، اما مطمئناً قضایه ارز و ترافیک و تلگرام، خسارت‌های پنهان و آشکار ماجرا هرگز قابل‌ردگیری، محاسبه و جبران نخواهد بود.

گفت و گو

سید حسین نقوی حسینی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی:

هیچ گونه توافق جدیدی رانمی‌پذیریم

به این موضوع واقف هستند که اگر وارد این باتلاق شوند، نمی‌توانند از آن خارج شوند.»

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس با اشاره به تلاش‌های اروپا و آمریکا جهت تحمیل یک توافق مکمل به ایران، این تلاش‌ها را عبث و بیهوده خواند و گفت: «هدف پس‌برده این اقدامات آن بود که با تحریم بیشتر علیه جمهوری اسلامی، آمریکا را در برجام نگاه دارند.» به گفته این کارشناس مسائل بین‌الملل، «چنین رفتاری از نظر جمهوری اسلامی کاملاً مردود و رد است. جمهوری اسلامی ایران هیچ نوع مذاکره و گفت‌وگویی پیرامون بحث برجام برای بار دوم نخواهد داشت و پیرامون مسائل دفاعی و موشکی نیز با احدی مذاکره نخواهد کرد.»

وی در ادامه خاطرنشان کرد: «اروپایی‌ها باید این را بفهمند که اگر قرار باشد تحریم‌های جدیدی علیه ایران اعمال شود که برجام حفظ شود، این نقض غرض است. مادر برجام توافق کردیم تحریم‌ها علیه ایران لغو شود. برجام را امضا نکردیم که تحریم‌های جدیدی علیه ما اعمال شود. اینکه اروپایی‌ها و آمریکایی‌ها توافق کنند یا نکنند، به جمهوری اسلامی ایران مربوط نمی‌شود و ما هیچ نوع توافق جدیدی رانمی‌پذیریم.»

سید حسین نقوی حسینی گفت: «آمریکایی‌ها تاکنون پایبندی خاصی به توافق هسته‌ای نداشتند و رفتارهای خصمانه و کینه‌توزانه آنها علیه جمهوری اسلامی بلافاصله بعد از آغاز برجام یعنی ۲۶ دی ۱۳۹۴، تاکنون همچنان ادامه داشته است.»

وی افزود: «آمریکایی‌ها تاکنون حدود ۲۰ بار به‌طور آشکار برجام را نقض کرده‌اند و البته لابی‌های صهیونیستی نیز به‌شدت روی آنها تأثیر گذار بوده و هستند و اکنون نیز همه تلاش خود را به کار بستند تا ترامپ از این توافق خارج شود. اقدام مضحک و دلفک‌گونه چندی پیش نتایج‌ها نیز در همین راستا صورت گرفت. چون رژیم صهیونیستی به دنبال تولید آشوب در منطقه و تضعیف محور مقاومت است و برای این هدف می‌خواهد پشتیبانی و حمایت آمریکایی‌ها را داشته باشد، لذا روشن است که آن نمایش هم با هدف هموار کردن راه برای خروج آمریکا صورت گرفته بود.» نقوی ادامه داد: «البته نباید فراموش کرد که قطعاً اروپایی‌ها به‌سادگی وارد گرداب و منجالی که آمریکا و رژیم صهیونیستی دنبال می‌کنند، نمی‌شوند و متوجه تحولات هستند. ما فکر می‌کنیم اروپایی‌ها نسبت به منافع خود واقع بین هستند. اروپایی‌ها به‌خوبی نسبت

گفت و گو

محمد جواد جمالی نویندگانی، عضو هیات‌رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی:

برجام فقط برای آمریکا خوب است

پیش از ۱۱ بار توسط آمانو و اتحادیه اروپا اعلام شد که ایران تعهدات خود را در برجام انجام داده است. حتی فارغ از آن خوب‌بختنداری بسیار زیادی هم در برابر تبعه‌های ما داشته‌ایم. اما از طرف آمریکایی‌ها یا تحریم‌ها لغو نشده یا تنها در اسم لغو شده، اما در عمل کاری کرده‌اند که همگان خوف این را داشته باشند که آمریکا آنها را تحت تحریم‌های خویش قرار بدهد.

من یک تقسیم‌کار در اروپا می‌بینم؛ اروپایی‌ها از روش‌های نرم استفاده می‌کنند و آمریکایی‌ها از روش سخت. عده‌ای می‌گویند برجام، قرارداد خوبی است، اما این موضوع را باید بدانیم که قراردادی خوب است که برای هر دو طرف خوب باشد، نه فقط برای آمریکا! اگر منافع ما در برجام تأمین نشود، به چه دردی می‌خورد؟ احساس ما این است که مذاکره را برای مذاکره می‌خواهند، نه برای نتیجه. به عبارتی درصد هستند زمان را از ما بگیرند و فشارهای اقتصادی و افزایش بدبختی، در حقیقت به دنبال فشار روی نظام هستند.

اگر در ۲۲ اردیبهشت‌ماه تمدید لغو تحریم‌ها امضا نشود، با شرایطی که امروز هست، هیچ فرقی نمی‌کند